

Makkai László

Makkai László (Kolozsvár, 1914. júl. 10. 1989. dec. 1. Budapest) történész. ~ Sándor fia. Középiskoláit szülővárosában a Ref. Kollégiumban (1932), egyetemi tanulmányait Kolozsvár után Budapesten és Baselben végezte. 1940-től intézeti tanár az **Erdélyi Tudományos Intézet*ben, 1942-től egyetemi magántanár Kolozsvárt, 1945-től Budapesten a Teleki Pál Tud. Intézet, majd az MTA Történettudományi Intézetének munkatársa, 1961 óta főmunkatársa.

Első írása az Ifjú Erdélyben jelent meg (1930). Venczel Józseffel együtt indította el a **Hitel* c. folyóiratot (1935). Fontosabb tanulmányait az Erdélyi Múzeum, a **Hitel* és az ETI évkönyvei közölték, ezekben bemutatja az erdélyi román társadalomfejlődést és az erdélyi nemzetiségi viszonyok kialakulását egykorú oklevelek tükrében. Eredeti forráshasználatára és történeti összehasonlító módszere, kutatói sokoldalúsága s a román történetírás alapos ismerete hozzájárul az erdélyi múlt tárgyilagos szemléletéhez. Az *Erdély magyar egyeteme* (Kv. 1941) c. kötetben a kolozsvári **Ferenc József Tudományegyetem* fél évszázados történetével szerepel. Ugyancsak jelentős műve a *Documenta Valachorum in Hungaria historiam illustrantia* (Bp. 1941. Fekete Antallal).

Gáldi Lászlóval közösen szerkesztette *A románok története* c. kötetet; ebben négy fejezet származik tőle. Ezek: II. *Az északi románság bevándorlása és megtelepülése*; IX. *Nemzeti megújulás a román vajdaságokban*; XI. *Egyesült fejedelemségek és független királyság*; és XIII. *A "nagy-román" kísérlet két évtizede*.

Ebben a tárgykörben további jelentős munkája az *Erdély története* (Bp. 1944, francia fordításban: Bp. 1946), valamint a *Magyar-román közös múlt* (Bp. 1948) c. könyve, amely Miskolczi Ambrusnak az 1989-es újrakiadáshoz írott bevezetője szerint "új korszak kezdetét jelenthette volna", de amelyről megjelenése után **Robotos Imre* gyalázkodó cikksorozatot közölt a Romániai Magyar Szóban.

További, több évtizedes kutatásainak eredményei beépültek a háromkötetes *Erdély történetébe* (Bp. 1986), amelynek társszerkesztője is, majd az *Erdély rövid története* (Bp. 1989) c. műbe, ahol *A rendi társadalom kialakulása* (1162-1526) c. fejezet szerzője.

Főbb munkái: *A románok története* (Gáldi Lászlóval, Lukinich Imre előszavával. Bp. 1941); *Az erdélyi románok a középkori magyar oklevelekben* (ETF 157. Kv. 1943); *Kiadatlan oklevelek Kolozsvár középkori történetéhez* (Kv. 1947); *A magyar puritánok harca a feudalizmus ellen* (Bp. 1952); *I. Rákóczi György birtokainak gazdasági iratai* (Bp. 1954); *A kuruc nemzeti összefogás előzményei* (Bp. 1956); *Paraszti és majorsági mezőgazdasági termelés a XVII. században* (Bp. 1957); *Die Entstehung der gesellschaftlichen Basis des Absolutismus in den Ländern der österreichischen Habsburger* (Bp. 1960).